Rok III[ci] Nr. 6. Kraków, dnia 5 Lipca. Rok 1875.

Wychodzi w Krakowie
co tydzień przez czas pory zdrojowo-kąpielowéj.

Biuro Redakcyi i Administracyi
W KRYNICY
w c. k. Zakładzie Zdrojowym.

Prenumeratę miejscową przyjmuje Administracya „**Czasu**" w Krakowie, gdzie także dostać można pojedynczych Numerów „**Krynicy.**"

KRYNICA

Tygodnik poświęcony ojczystym Zakładom zdrojowo-kąpielnym.

Redaktor
Dr MICHAŁ ZIELENIEWSKI
Lekarz Rządowy c. k. Zakładu Zdrojowego w Krynicy.

Prenumerata wynosi

w Krakowie na miejscu 1 złr.
w Monarchii austryacko-węgierskiej z przesyłką pocztową . . . . . 1 złr. 20 c.

Numer pojedynczy . . . — 6 „

Należytość za prenumeratę lub za umieszczenie ogłoszeń odsyłać należy **franco** do **Biura Administracyi**.

Czy drogo, czy tanio w naszych zdrojowiskach?

skreślił

Dr. Zieleniewski.

(Ciąg dalszy).

II. Ceny różnych rodzajów kąpieli mineralnéj w ojczystych i w obcych Zakładach zdrojowo-kąpielowych są następujące:

A. Zdrojowiska ojczyste	Wanienne I klasy cent.	Wanienne II klasy cent.	Wanienne dziecięce	Borowinowe dla dorosłych	Borowinowe dla dzieci	Nasiadowe	Natryskowe	Gazowe	Łaźnia słowiańska	Natrysk maciczny	1 mitrzyca odwaru igliwiow.	Kąpiel rzeczna	Okład borowinowy	Użycie bielizny kąpiel. Prześcieradło	Użycie bielizny kąpiel. Ręcznik	Użycie ogrzewacza do bielizny kąpielnéj.
w **Iwoniczu**	od 60 do 70	50	40	—	—	30	30	—	—	—	—	—	—	10	5	nieistnieje
w **Krynicy**	70	60	35	130	80	25	70	30	70	10	10	10	4	10	6	gratis
w **Lubieniu**	70	od 50 do 60	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	nieistnieje
w **Rabce**	40	—	25	—	—	15	10	—	—	—	—	—	—	—	—	„
w **Swoszowicach** . .	80	od 50 do 60	—	—	—	—	25	—	—	—	—	—	—	z użyciem bielizny		„
w **Szczawnicy** . . .	60	50	—	—	—	30	30	—	—	—	—	—	—	10	6	6 c.
w **Truskawcu** . . .	70	50	—	160	—	—	15	—	—	—	—	—	—	—	—	nieistnieje
w **Żegestowie** . . .	50	40	—	1	50	10	10	—	—	—	—	—	—	—	—	„
B. Zdrojowiska obce																
we **Francensbadzie** .				w salonie												
a) Kąp. Schwarza w salonie	150	120	—	200												
b) przed południem zwykła kąpiel „	120	90	—	zwykła 170	—	100	80	—	—	—	—	—	—	7	4	20
c) po południu „	—	70	—	150	—	—	—	—	—	—	—	—	30			
w **Karlsbadzie** . . .													1 kub. stopa	za usługę przy każdej kąpieli 10 centów		
a) rano	150	100	od 200 do 300	—	—	—	100	—	100	—	—	—	—	od 20	od 8	
b) po południu	—	50	—	—	—	—	60	—	—	—	—	—	40	do 10	do 4	10
w **Maryenbadzie** . .																za usługę od każdej kąpieli 10 c.
a) rano	100	70	170	—	—	—	—	—	130	—	—	—	1 kub. stopa	—	—	
b) po południu	70	40	140	—	—	30	—	30	100	25	—	—	—	7	—	20
w **Cieplicach czeskich (Teplitz-i Schönau)**																
w oddzielnéj wannie rano do godz. 1 w południe	80	—	—	150	—	—	—	120	—	—	—	—	—	—	—	za usługę od każdéj kąpieli 15 c.
po południu	40	—	—	—	—	—	—	80	—	—	—	—	—	10	5	10
we wspólnym zbiorniku od osoby	—	5														

Przy wzajemnem porównaniu ceny kąpiel mineralnych, przedewszystkiem uwzględnić należy system do ogrzewania wody mineralnéj na kąpiele w pojedynczych zdrojowiskach zaprowadzony, tudzież mechaniczne (balneotechniczne) urządzenia gmachu łaziebnego, jakotéż rodzaj i sposób budowy gmachu łaziebnego, skromność lub kosztowność jego urządzenia i umeblowania, zapewniającego rozmaite dogodności dla kąpiącego się i t. p.

Nie wszystkie kąpiele mineralne wymagają kunstownego (a zatem zbyt drogiego) systemu, jakim jest tak zwana metoda SCHWARZA do ogrzewania swych wód, a niektóre z naszych kąpielisk, pomimo uzasadnionéj potrzeby kunsztownego systemu ogrzewania swych wód mineralnych na kąpiele, takowego w swych zakładach do obecnéj pory nie posiadają. I tak z ojczystych zakładów, wody gazowo żeleziste na kąpiele używających, jedna tylko Krynica szczyci się zaprowadzonym dla swych kąpiel tystemem SCHWARZA, Żegestów zaś wcale go nieposiada.

Zakłady zdrojowo-kąpielne dostarczające wód jodosłonnych jak: Iwonicz i Rabka, mogą urządzać swoje kąpiele mineralne bez sztucznych sposobów ich ogrzewania.

Samo z siebie wynika, iż zaprowadzenie w Krynicy systemu SCHWARZA, mocą którego każda pojedyncza kąpiel parą do wanny pośrednio doprowadzoną, jest ogrzewaną, wymaga arcy-kosztownego (na 72 wanien nakładu 30,000 złr. mon. austr.) balneotechnicznego urządzenia; stądteż kąpiele mineralne Krynickie w porównaniu z takiemiż kąpielami we Franzensbadzie, gdzie za kąpiel urządzoną podług metody SCHWARZA płaci się Złr. 1·50, gdy w Krynicy 70 kr.; albo skoro kąpiel borowinowa w Karlsbadzie lub we Franzensbadzie kosztuje od 3 do 2 złr., gdy takaż kąpiel w Krynicy tylko 1 złr. 30 kr. kosztuje) są *bardzo tanie*, a ich przystępność ceny tem więcéj na uwagę i ocenienie zasługuje, gdy dodamy, iż urządzenie umeblowanie i komfort łazienek Krynickich, w niczem Franzensbadzkim nie ustępuje.

Dodawszy do powyższych okoliczności przymioty architektoniczne gmachów łaziebnych i ich gabinetów łaziebnych (obszerność, wysokość i wentylacya) w pojedynczych ojczystych zakładach kąpielnych, dotychczas u nas istniejące, dodawszy ich umeblowanie, udekorowanie i wygody, a porównawszy wszystkie te okoliczności z odnośnymi okolicznościami ojczystych zdrojowisk a Krynicą, każdy bezstrony przyzna, iż Krynica, co do swych kąpiel mineralnych jest *najpierwszą i najtańszą* ze wszystkich krajowych zakładów.

Z porównania przeto cen kąpieli mineralnych ojczystych między sobą, tudzież z cenami obcych kąpieli mineralnych widzimy:

1) iż ceny kąpieli mineralnych krajowych wogóle o wiele są *niższe*, aniżeli odpowiednich czeskich zakładów zdrojowo-kąpielnych;
2) iż *Krynica* ze wszelkich naszych zdrojowisk, *dostarcza najlepiéj urządzonych kąpiel mineralnych, a do tego najtaniéj;*
3) iż niepodanie cen za użycie bielizny kąpielnéj w niektórych naszych zdrojowiskach (Łubień, Rabka, Truskawiec i Żegiestów) zdaje się przemawiać za jéj tamże niedostatkiem, a o ile nam wiadomo jest tam i brak ogrzewaczów do bielizny kąpielnéj, co razem wzięte, nie obojętnem być może dla kąpiącego się osobliwie dla chorego, dając przytem niekorzystne wyobrażenie o wewnętrznem urządzeniu i o zaopatrzeniu w niezbędne potrzeby naszych gmachów łaziebnych.

Uwzględniając odpowiednią celowi właściwość urządzeń balneotechnicznych w obcych zdrojowiskach, uwzględniając kosztowne ich łazienek wygody i ich umeblowanie — uwzględniając niezaprzeczony ich komfort, niemożemy mówić o bezwzględnéj taniości ojczystych kąpieli lekarskich, które co do ich urządzenia i wyposażenia nie mogą się pod żadnym względem mierzyć z tamtemi.

Swietny wyjątek od tego jedna tylko Krynica stanowi. Bo też gmach łaziebny w Krynicy jest dziełem prawdziwie z monarszą wspaniałomyślnością i z wielką hojnością wybudowanem — jest dziełem godnie swego potężnego i dobroczynnego właściciela przedstawiającem — jest dziełem chlubę miejscowości, zaszczyt i pożytek krajowi, a ogólny wzór ku naśladowaniu dającem. A gdy dodamy, iż dzieło to wzniesione zostało dla ulgi cierpiących, zaiste uczucie najwyższego uznania i szczeréj wdzięczności budzi się na widok tego wspaniałego dzieła!

(C. d. n.)

TREŚĆ SPRAWOZDANIA
O C. K. ZAKŁADZIE ZDROJOWYM W KRYNICY
z roku 1874

podał

Dr. Zieleniewski.

(Ciąg dalszy).

A. Część statystyczna.

X.

Czynność miejscowéj apteki w Krynicy, wykazuje podczas tamtorocznej pory zdrojowej: wyekspedyowanych 4035 recept. — Nadto apteka miejscowa rozsprzedała wód lekarskich zamiejscowych tak krajowych, jakoteż zagranicznych 4240 flaszek, tak do leczeń zdrojowych wstępnych, czyli przygotowawczych, jakoteż do kuracyj samodzielnych. Oprócz tego tutejsza apteka rozesłała w handel: wyciągu z igliwia świerkowego na kąpiele balsamiczne flaszek 276, tudzież rozsprzedała pastylek krynickich pudełek 666.

XI.

Dla okazania ruchu w łazienkach krynickich, przytaczamy, iż w roku 1874 udzielono kąpiel mineralnych 36251, a mianowicie:

waniennych I klasy	9370
waniennych II klasy	16626
waniennych bezpłatnych	890

310. Donów Osigowicz Polikarp, urzędnik z Brześcia litew. z familią i służącą	osób 4	przybyły d.	29	Czerwca	„ Strzelcem.
311 Hollender Chaje, żona przedsiębiorcy ze Starego Sącza ze służącą	„ 2	„	29	„	u Schwarza.
312. Ebersohn Sara, „ „ z Krakowa	„ 1	„	29	„	„
313. Sternberg Tona, „ „ „ z córką	„ 2	„	29	„	„
314. Klapholz Joanna, właśc. realności z Nowego Sącza ze służącą	„ 2	„	29	„	u Luksa.
315. Scheinberger Neche, córka kupca z Bobowy	„ 1	„	29	„	u Schwarza.
316. Friszmann Anna, kupcowa z Miechowa	„ 1	„	30	„	pod Łososiem.
317. Friszmann Rozalia, „ „	„ 1	„	30	„	„ „
318. Krzyżanowska Marya, ob. z Ładczynki (Gubern. kijow) z córkami	„ 3	„	30	„	„ Ułanem.
319. Frankowska Filipina, żona aptekarza z Tłumacza	„ 1	„	30	„	„ Cisem.
320. Mutka Julia, żona poczmistrza ze Złoczowa ze siostrą	„ 2	„	30	„	„ „
321. Winter Henryk, właśc. dóbr z Preszowa (we Węgrzech)	„ 1	„	30	„	„ Pagatem.
322. Tolnaj Józef, urzędnik z Koszyc (we Węgrzech)	„ 1	„	30	„	u Warnickiego.
323. Jagmin Leontyna, obywatelka z Brześcia (litew.)	„ 1	„	30	„	pod białą różą.
324. Szmidzik Golde, kupcowa ze Sanoka	„ 1	„	30	„	„ Palmą.
325. Langsam Sara, „ „	„ 1	„	30	„	„ „
326. Margulies Nuchem, „ „ ze służącą	„ 2	„	30	„	„ „
327. Brek Leib, nauczyciel prywatny z Wojnicza	„ 1	„	30	„	u Kaila.
328. Melamed Siewe, kupcowa ze Sanoka	„ 1	„	30	„	u Baldingera.
329. Mozes Józef, handlarz z Tarnowa	„ 1	„	30	„	u Sal. Brauna.
330. Bałaban Estera, kupcowa z Brodów.	„ 1	„	30	„	pod Łososiem.
331. Dam Anna, „ „	„ 1	„	30	„	„ „
332. Nebenzahl Alter ze siostrą, kupiec z Nowego Sącza.	„ 2	„	30	„	u Brauna.
333. Stępińska Gabryela, żona dr. med. z synem i służącą z Krakowa	„ 3	„	30	„	u Aptekarza.
334. Guttmann Jakób, właśc. real. z Kent	„ 1	„	30	„	pod Pogonią.
335. Żurowski Eugeniusz, obyw. z Łysywody (Podole)	„ 1	„	30	„	w Łazienkach Nr. 7.
336. Szenkel Wolf Ber, rabin z synem z Tarnowa	„ 2	„	30	„	pod Palmą.
337. Weiss Aleksander, nauczyciel gimn. z Rzeszowa.	„ 1	„	30	„	„ Szwajcarem Nr. 10.
338. Dębicka Marya, obywatelka z famnastyk i służącą z Krakowa	„ 4	„	30	„	„ Zamkiem N. 17, 18.
339. Grabowska Michalina, żona inżyniera kolejow. ze Sambora	„ 1	„	30	„	„ „ N. 10.
340. Nawrocki Walenty, krawiec męzki z pomocnikiem z N. Sącza	„ 8	„	30	„	„ Potokiem Nr. 1.
341. Hr. Podhorodeńska Celestyna, obyw. ziem. z służącą ze Lwowa	„ 2	„	1	Lipca	w Łazienkach Nr. 3.
342. Pawłowski Jan, kelner z synem z Nowego Sącza	„ 2	„	1	„	u Krumholza.
343. Rymer Ryfka, handlarka z Tarnowa	„ 1	„	1	„	„ M. Baldingera.
344. Lombik Sara, wyrobnica z Gorlic	„ 1	„	1	„	pod Kanarkiem.
345. Gutwirth Brucha, żona kupca z Radomyśla	„ 1	„	1	„	„ Palmą.
346. Haber Ruchel, żona kupca z Ropczyc.	„ 1	„	1	„	„ „
347. Koszyk Józefa, żona naczelnika stacyi kol. żel. z Krasny	„ 1	„	1	„	„ Cisem.
348. Sochaniewicz Cecylia, żona naczel. stacyi kol. z Barszczowic	„ 1	„	1	„	„ „
349. Schädel Wiktorya, żona pastora z N. Sącza.	„ 1	„	1	„	u Fecka Szkwarły.
350. Kornhauser Fany, kupcowa z N. Sącza	„ 1	„	1	„	pod Palmą.
351. Gewirzstok Chaje, żona kupca z córką z Bobowy	„ 2	„	1	„	„ „
352. Schnabel Rozalia, „ „ z Dąbrowy	„ 1	„	1	„	„ Rybą.
353. Kropf Honora, żona fabrykanta z Bierza	„ 1	„	1	„	„ Góralem.
354. Deiches Rozalia, żona kupca z Krakowa	„ 1	„	1	„	„ „
355. Olszowy Mikołaj, majster szewski z czeladnikiem z N. Sącza	„ 2	„	1	„	u Jodłowskiego.
356. Hant Ester, żona piekarza z Radomyśla	„ 1	„	2	„	pod Palmą.
357. Kuczalska Kamila, obyw. z fam. z Żytomierza (Wołyń)	„ 4	„	2	„	„ Góralem.
358. Glascheib Marya, żona kupca z córką z Tarnowa	„ 2	„	2	„	„ Lwem.
359. Klausner Fani „ „ „ „	„ 2	„	2	„	„ „
360. Lipszyc Hindę, kupcowa z Wiśniowca	„ 1	„	2	„	pod Łososiem.
361. Lipszyc Lea „ „	„ 1	„	2	„	„ „
362. Rabinowicz Regina, kupcowa z Biały	„ 1	„	2	„	„ „
363. Goldstein Sabina, córka kupca z Krakowa.	„ 1	„	2	„	„ „
364. Grünspann Sawe, handlarka z Dębicy	„ 1	„	2	„	u Mend. Baldingera.
365. Engelhard Perl, kupiec z synem z Rzeszowa	„ 2	„	2	„	„ Braunfelda.
366. Cuker Hawe, handlarz z Rzeszowa	„ 1	„	2	„	„ „
367. Engel Judes, córka kupca z Rzeszowa	„ 1	„	2	„	„ „

Główny Redaktor Dr. *Michał Zieleniewski.* Redaktor odpowiedzialny *Józef Łakociński.*

368.	Latkowska Eufrozyua, żona budow. z córkami z Krakowa	osob 3	przybyły d.	2	Lipca pod Krakowiakiem.
369.	Matusińska Stanisława „ „ z siostrami z Krakowa	„ 2	„	2	„ „ „
370.	Godecki Hugon, ksiądz kapelan z Warszawy	„ 1	„	2	„ „ 3ma różami.
371.	Dr. Godecki Franciszek, b. lekarz wojsk ros. z Warszawy	„ 1	„	2	„ „ „ „
372.	Cetnerski Wincenty, obyw. ziem. z żoną z Krakowa	„ 2	„	2	„ „ „ „
373.	Juzykiewicz Julian, kucharz z żoną z Tarnowa	„ 2	„	2	„ „ Lwem.
374.	Turteltaub Ernestyna, kupcowa z fam. z Drohobycza	„ 3	„	2	„ u Fećka Szwkarły.
375.	Scheiter Ewelina, żona kupca z fam. z Rzeszowa	„ 3	„	2	„ pod Topolami Nr. 10.
376.	Szapire Bobe, żona kupca z Berdyczowa	„ 1	„	2	„ u L. Braunfelda.
377.	Hochwolf Chaje, żona kupca z córką z Równego (Wołyń)	„ 2	„	2	„ „ „
378.	Sapie Ester, żona kupca z Tarnowa	„ 1	„	2	„ u Sal. Brauna.

Razem rodzin 146 czyli **234 osób.**
Pozostało z poprzedniéj listy rodzin 232 czyli **446 osób.**
Przybyło do 2 Lipca 1875 r. „ 146 „ 234 „
Od otwarcia zakładu było razem 378 „ 680 „

Krynica, dnia 2 Lipca 1875.

Lösch, polit. Inspektor zdrojowy.

W drukarni L. Paszkowskiego. Nakładem c. k. Zakładu Zdrojowego w Krynicy. Rządzca drukarni *Józef Łakociński*